

108

K. L.

V i r u

Malevlane

Toimetus ja talitus:

Rakvere Viru Maleva staap

Telefon 8.

Kuulutuste hind:

Kuulutuste küljel 4 s. veeru mm.

Esiküljel . . . 8 „ „ „

Teksti sees . . . 12 „ „ „

Riigiraamatukogu.

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimise hind:

postiga 1 kroon aastas.

Tellimisi võtavad vastu peale maleva staabi kõik kompaniide päälikud ja naiskodukaitse jaoskondade esinaised.

Nr. 17

Jb.

Neljapäeval, 1. augustil 1929. a.

I aastakäik.

KÄSUKIRI

Viru Malevale

Nr. 21.

18. juulil 1929 a. Rakveres.

§ 1.

Avaldan teadmiseks Kaitseliidu Ülema käsukirjad Nr. 36 § 2 ja Nr. 40 §§ 2, 3 ja 4.

Nr. 36 § 2.

Tallinnas, 13. juulil 1929 a.

„Avaldan teadmiseks kaitseministri käsukirjad 10. juulist s. a.:

Nr. 290. Lahkudes kaitseministri kohalt, tänan soojalt kõiki lähemaid ja kaugemaid kaastöölisi kaasabi eest ja soovin kaitsevæele ja kaitseliidule edu ja õitsengut.

M. Juhkam,
Kaitseminister.

Nr. 291. Andsin täna üle kaitseministeeriumi juhtimise Riigikogu poolt 9. skp. määratud uuele kaitseministrile Oskar Köster'ile.

M. Juhkam,
Kaitseminister.

Nr. 292. Riigikogu otsusel 9. skp. võtsin täna vastu kaitseministeeriumi juhtimise seniselt kaitseministrilt Mihkel Juhkam'ilt.

O. Köster,
Kaitseminister.

Nr. 40 § 2.

Tallinnas, 19. juulil 1929 a.

Avaldan teadmiseks, et Vabariigi Valitsuse otsusega 19. juulist s. a. on kinnitatud kaitseliidu hoolsusmärk „Valgerist“.

Õiendus: ljh. Nr. 1225.

§ 3.

Avaldan käesoleva paragrahvi lisana kaitseministri poolt kinnitatud Kaitseliidu hoolsusmärgi „Valgeristi“ annetamise ja kandmise korra.

Lisa: nimetud.

§ 4.

Käesoleva aasta algusest on kihanud kaitseliidus hoogne õppetegevus.

Ärakiri.

Suurearvulised võistlused, ettevalmistused kaitseliidupäevaks, suur osavõtt kaitseliidupäeva ja Rootsi kuninga vastuvõtu pidustustest, elav osavõtt laskeharjutuste täitmisest ja suvilaagrid — kõigi nende peale on kaitseliitlased ohverdanud oma igapäevase töö kõrval päevade viisi aega. Käes on suvine tegevus, kus malevlased, kelledest rõhuv enamus põllupidajaid, on kibedasti ametis põllutöödega, kaitseliidu tegevusele jätkub siis vähem aega.

Käsen kaitseliidu suvises töö vaheajaks katkestada õppe tegevus kuni 1. septembrini, väljaarvatud võistlused, laskeharjutused, kus need kohapeal täidetakse ja suvilaagrid, kui viimaste korraldamiseks ju eeltööd on tehtud.

§ 2.

1. septembril s. a. maleva aastapäeva puhul, käsen korraldada Rakveres maleva ratsapäeva, minupoolt ratsa üksustele väljasaadetud „ratsapäeva kava“ kohaselt. Ratsapäevast osavõtta kõigil maleva koosseisu kuulvatel ratsanikkudel.

Väljaõppe ühtlustamiseks ja üksikasjaliste juhtnööride saamiseks (minu ringkiri Nr. 494) määran eriõppuse ratsapäälikutele ja abidele Rakveres 4. augustil s. a. kell 0900. Kõigil päälikutel ilmuda maleva staapi 4. augustil kell 0800, minu ringkirja Nr. 494 alusel.

§ 3.

Maleva arst dr. Haho lugeda komandeerimisel olnuks Tallinna peastaapi maleva arstide koosolekule 26. juunil s. a. kella 0728 kuni 27. juunini s. a. kella 0458.

§ 4.

Maleva sekretär Tiimus lugeda komandeerimisel olnuks Tallinna peastaapi õienduste tegemiseks ja mitmesuguse kraami ostmiseks malevale 13. juulil s. a. kella 0728 kuni kella 2230.

§ 5.

Maleva vanem instruktor ltn. Tars lugeda komandeerimisel olnuks Tallinna Kaitseliidu peastaapi kuulipildujaid vastuvõtmas 5. juulil s. a. kella 0732 kuni 6. juulini s. a. kella 0458 ja tähesõidul Paide 21. juulil s. a. kella 0600 kuni 22. juulini s. a. kella 0458.

Õiendus: lauajuhend Nr. 643 ja 664.

§ 6.

Jõhvi malevkonna Voka kompanii rühma pl. abi Artur Gabriel lugeda komandeerimisel olnuks Rakvere maleva staapi 26. aprillil s. a. kella 0653 kuni kella 2013.

§ 7.

Luban II-se õppepiirkonna instruktor n.-ltn. Karukäppa ühekuulisele puhkusele 18. juulist s. a. arvates.

Õiendus: ljh. Nr. 650.

§ 8.

Luban IV-da õppepiirk. instruktor r.-ltn. Teksal'i ühekuulisele puhkusele 15. juulist s. a. arvates.

Õiendus: ljh. Nr. 645.

§ 9.

Luban maleva staabi kirjutaja Leida Uhlbergi ühekuulisele puhkusele 19. juulist s. a. arvates.

§ 10.

Kinnitan klassilaskuriteks alljärgnevad kaitseliitlased:

Algajate klassi lõpetanuks.

1. komp. pl. Anton Pelson — Jõhvi valla kompaniist.

2. mlvl. Otto niine — Jõhvi valla kompaniist.

3. mlvl. Meinhard Hallik — Jõhvi valla kompaniist.

4. mlvl. Anton Kippar — Jõhvi valla kompaniist.

5. mlvl. Johannes Kiilits — Jõhvi valla kompaniist.

6. mlvl. Al-der Nikolaev — Jõhvi valla kompaniist.

7. mlvl. Gustav Niinepuu — Jõhvi valla kompaniist.

Õiendus: ljh. Nr. 660.

§ 11.

Tähesõidust Paide võtsivad osa malevlased Artur Biider, Johannes Männik, Voldemar Bulver ja Ilmar Tõnison 21. juulil s. a. kella 0600 kuni 22. juulini s. a. kella 0458.

Õiendus: ljh. Nr. 664.

§ 12.

Väike-Maarja malevkonna Salla kompanii kl. Julius Mihkli p. Ambos'e elukoha muutmise tõttu viin üle Vao kompanii koosseisu 17. juulist s. a. arvates.

Õiendus: ljh. Nr. 657.

§ 13.

Väike-Maarja malevkonna Vao kompanii nimekirjast elukoha muutmise tõttu toetaja liige Voldemar Tammeleht maha kustutada 15. juulist s. a. arvates.

Õiendus: ljh. Nr. 658.

§ 14.

Väike-Maarja malevkonna juhatuse otsuse põhjal Vao kompaniisse vastuvõetud kod. Felix Jaani p. Vinkel lugeda malevasse vastuvõetuks sooviavalduse lehel näidatud ajast arvates.

Õiendus: ljh. Nr. 659.

§ 15.

Maleva koosseisust ja Jõhvi malevkonna Järve valla kompanii nimekirjast mahakustutada kaitseliitlased järgmiselt:

Perekondlistel põhjustel:

Johannes Karli p. Naur — 20. juulist s. a. arvates.

Elukoha muutmise tõttu:

Johannes Kaarli p. Kaup — 20. juulist s. a. arvates.

Omavalvel:

Al-der Eduardi p. Nõmm — 20. juulist s. a. arvates.

Õiendus: ljh. Nr. 674, 676 ja 677.

§ 16.

Jõhvi malevkonna Järve valla kompanii kl. Al-der Antoni p. Troon, kui kaitseväest tagasitulnud ja uuesti kompaniisse astunud, lugeda malevasse vastuvõetuks 15. juulist s. a. arvates.

Õiendus: ljh. Nr. 673.

§ 17.

Jõhvi malevkonna Järve valla kompanii kl. Ivan Unt lugeda tegevliikme kohustest vabastatuks ja arvata toetajaks liikmeks 20. juulist s. a. arvates.

Õiendus: ljh. Nr. 680.

§ 18.

Lüganuse malevkonna Lüganuse kompanii malevlane Villem Hübner, kui kaitseväest tagasi tulnud ja uuesti kompaniisse astunud, lugeda malevasse vastuvõetuks 16. juulist s. a. arvates.

Õiendus: ljh. Nr. 681.

§ 19.

Maleva koosseisust ja Viru-Nigula malevkonna Kalvi kompanii nimekirjast mahakustutada elukoha muutmise tõttu mlvl. Al-der Kaasik 2. juulist s. a. arvates.

Õiendus: ljh. Nr. 649.

§ 20.

Viru-Nigula malevkonna Kalvi kompanii mlvl. Otto Õun, kui kaitseväest tagasi tulnud ja uuesti kompaniisse astunud, lugeda malevasse vastuvõetuks 17. juulist s. a. arvates.

Õiendus: ljh. Nr. 652.

§ 21.

Tudo üksikrühma juhatuse otsuse põhjal kaitseliitu vastuvõetud kod. August Jüri p. Mägi ja Al-der Jüri p. Taaves lugeda malevasse vastuvõetuks sooviavalduse lehtedel näidatud ajast arvates.

§ 22.

Jõhvi malevkonna Jõhvi valla kompanii päalik r. ltn. Pelpson kandis ette, et tema on väljasõitnud sõjaväelistele õppustele 17. juulist s. a. arvates.

Kompanii päaliku äraoleku ajal täita kompanii päaliku kohuseid kompanii päaliku abil päalik Klemets'il.

Õiendus: ljh. Nr. 655 ja 666.

§ 23.

Määrän Lüganuse malevkonna propaganda päalikuks, isiku enese nõusolekul, kl. Villem Hübneri 16. juulist s. a. arvates.

Õiendus: ljh. Nr. 681.

Alguskirjale allakirjutanud:

G. V a h e r,

Major,

Viru Maleva Päalik.

Kinnitan.

O. Köster,

Kaitseminister.

13. VII. 1929.

Kaitseliidu hoolsusmärgi „Valgerist“ annetamise ja kandmise kord.

§ 1.

Vabariigi Valitsuse otsusega 19. juunist s. a. on asutatud Kaitseliidu hoolsusmärk „Valgerist“ eesmärgiga annetada seda risti:

a) kaitseliitlastele hoolsusmärgina tema eeskujuliku osavõtu eest kaitseliidu õppetööst ja tegevusest või tema andumuse ja huvi eest kaitseliidu ellu ning toimingule ja

b) teistele Eesti ning välisriikide kodanikkudele, kaitseliidule ülesnäidatud vääriliste teenete eest.

§ 2.

Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud Valgerist on kolmeklassiline.

Klasside järjekord, alates kõrgemast, on I, II ja III.

I klassi Valgeristi märk kujutab neljajarulist valget mõlematelt külgedelt emailitud risti, mille esikülge ümbritseb 0,5 m/m laiune kuld äär. Märgi esiküljel on kuldne mõök, mille käepide asub risti ülemisel harul ja tera ulatab läbi risti tsentri alumisele harule. Risti esiküljele, mõõga peale, on asetud kaitseliidu embleem — oksüdeeritud hõbedast lennuks valmisolev põhja kotkas. Risti tagumisel küljel on 10 m/m diam. valge emailitud kuldäärtega sõõr. Sõõri sees on numbrid asetult üksteisele alla: 11. XI. 1918. Risti ülemise ja külgharude pikkus märgi tsentrist on — 25 mm ja alumise haru pikkus — 32 mm. Risti igas harus on täisnurge-line sisselõige.

II ja III klassi Valgeristi märk sarnaneb I klassile, kuid nende ülemise- ja külgharude pikkus on — 20 mm ja alumise haru pikkus — 27 mm.

§ 3.

Valgeristi kantakse vastavalt kaitseväeliste ja seltskondlistele kombetele.

I klassi Valgerist kantakse lindiga kaelas. Lint on 40 mm lai; keskel 1 mm laiune valge triip, mõlemal pool seda pikki linti järjestikku: 13 mm laiune rukkilille sinine riba, 0,5 mm laiune valge triip, 3,5 mm laiune orange riba, 0,5 mm laiune valge triip ja 2 mm laiune rukkilille sinine kant.

II klassi Valgerist kantakse lindiga, millel orange värvi sinise triipudega rullmärk, vasakul rinnal. Lint on 34 mm lai; keskel 21 mm laiune rukkilille sinine riba ja mõlemil pool seda pikkilinti järjestikku: 0,5 mm laiune valge triip, 4 mm laiune orange riba, 0,5 mm laiune valge triip ja 1,5 mm laiune rukkilille sinine kant.

III klassi Valgerist kantakse ilma rullmärgita vasakul rinnal vasakul pool II klassi. Tema lint sarnaneb II klassi Valgeristi lindile.

§ 4.

Valgeristi märkide asemel vastavalt kaitseväeliste ja seltskondlistele kombetele võib kanda nende linte ja miniatüürmärke.

I klassi kavaler kannab I klassi Valgeristi linti;

II klassi kavaler — kannab II klassi Valgeristi linti ühes orange rullmärgiga;

III klassi kavaler — III klassi Valgeristi linti ilma rullmärgita.

Ristid ja linnid kantakse vanuse järjekorras, mis juures kõrgem klass kantakse paremal.

Miniatüürmärke kantakse kuue va- sakul rabatil.

§ 5.

Valgeristi, tema linti ja miniatüür- märki võib kanda igal ajal.

§ 6.

Valgeristi annetakse harilikult klasside järjekorras, kuid annetajal on õigus sellest erandisi teha.

§ 7.

Valgeristi annetamise harilikult ot- sustab kaitseliidu keskjuhatus.

Erilistel juhustel on kaitseliidu üle- mal õigus Valgeristi annetamist ot- sustada.

§ 8.

Ettepanekud tehakse alluvuse jär- jekorras.

Ettepaneku Valgeristi annetami- seks kompanii-, temale vastavatele ja noorematele päälikutele ning malev- lastele teeb malevkonna päälük ma- leva pääliku kaudu. Malevkonna pääl- liku, tema abi ning neile vastavate päälükute kohta teeb ettepaneku ma- leva päälük.

Naiskodukaitse liigete kohta teeb ettepaneku ringkonna juhatus ma- leva pääliku kaudu.

§ 9.

Ettepanekute vormi määrab kind- laks kaitseliidu ülem.

§ 10.

Valgeristi kätteandmine sünnib pi- dulikult Vabariigi aastapäeval, kait- seliidupäeval, maleva-, malevkonna- või kompanii aastapäeval, laagri- tes ja teistel juhtumistel kohaliku kaitseliidu üksuse elus.

Valgeristi kavaleride nimed aval- datakse kaitseliidu ülema käsukir- jas.

§ 11.

Valgeristi saaja tasub temale an- netatud Valgeristi tegeliku väärtuse kaitseliidu peastaabile.

Kaitseliidu keskjuhatusel jääb õi- gus Valgeristi erilisel korral tasuta väljaanda.

§ 12.

Valgeristi omajal, kellel kohtu ot- suse põhjal õigused kitsendatud, ei ole õigus Valgeristi kanda.

Kaitseliidu keskjuhatus võib ära võtta Valgeristi kandmise õiguse nendelt, kes Valgeristiga kõlvatult või alatult ümber käivad.

§ 13.

Valgeristi annetamist tõendatakse vastava tunnistusega. Tunnistusel on kaitseliidu pitsi sissepressitud ku- jul ja kaitseliidu ülema ning pea- staabi ülema allkirjad.

§ 14.

Kõik Valgeristi kohta käiv kirja-

vahetus oma iseloomu poolest on sa- lajane.

(J. Roska),
Kindral-major,
Kaitseliidu ülem.

(J. Maide),
Kolonel-leitnant,
peastaabi ülem.

Naiskodukaitse Viru ringkonna jaos- kondade juhatustele.

Korduvad nähtused, et jaoskondade juhatused pöörduvad nõudmistega maleva staabi poole K. L. üksuste kaudu, mille juures nad asuvad, liik- mekaartide, sooviavalduslehtede j. m. saamiseks; sealjuures tarvitavad veel liikmekaarte ja sooviavalduslehti, mis määratud ainult kaitseliitlastele. Naiskodukaitse liikmetele on aga teh- tud teatavaks, et 1. aprillist s. a. kõik pidid muretsema uued naiskodukaitse liikmekaardid, kuna teised tunnistati maksvuseta.

Jaoskonnad täidavad nende peale kohaliku K. L. üksuse poolt pandud ülesandeid, kuid kõik oma jaoskonda puutuvad küsimused otsustavad ja lahendavad iseseisvalt. Jaoskondade juhatustel tuleb pöörduda vahetult ringkonna juhatuse poole liikmekaar- tide, sooviavalduslehtede, pidulubade, aruannete jne. asjus.

Mõnede K. L. üksuste juures töö- tab suuremal arvul naiskodukaitse liikmeid, kuid ei ole senini oma jaos- konda moodustatud. Viimase K. L. päeva puhul andis sarnane organisee- rimatus end tunda selles, et üksikud naiskodukaitse liikmed pöördusid ma- leva staabi poole juhtnõõride saami- seks K. L. päevale sõitmise asjus. Maleva staap nõudmisi rahuldada ei võinud, sest temal ei olnud teada naiskodukaitse keskjuhatusel poolt maksmapandud korraldused.

Naiskodukaitse keskjuhatusel poolt antakse ringkonna juhatustele juht- nõõre naiskodukaitse ellu puutuvates küsimustes. Ringkonna juhatusel on võimalik anda edasi neid juhtnõõre ja korraldusi jaoskondadele, kui vii- mased on alalises kontaktis oma ring- konna juhatusega.

Nüüdsest peale võib telefoni teel öiendusi teha Rakvere telefon Nr. 8.

O. V a h e r,
Ringkonna esinaine.

Ratsapäev 1. septembril s. a. Rakveres.

Maleva aastapäevaks on määratud esimene pühapäev septembri kuus. Käesoleval aastal langeb septembri

esimene pühapäev 1. septembri peale. Maleva aastapäeva pidulikult on pü- hitsetud ainult üks kord koos maleva lipu vastuvõtu peoga. Kahe möödu- nud aastapäeva puhul on peetud pääl- kute koosolekuid ja sellega aasta- päevad möödunud ilma pidustusteta töö p ö e v a nime all. Käesoleval aastal näeksin healmeel maleva aast- päeval Rakveres koos maleva rat- sanikkude peret täies koosseisus. Ratsutamine on ilus sport. See on sport, mis sobib meie noorsoole maal paremini, kui miski muu spordi ala. Seda ala edustada, usun, soovib iga ratsamalevlane. Parema edu arenda- miseks vajame hoogu ja ühistunnet, milleks suuresti kaasa aitab omava- heline võistlus.

Ratsapäeva kava on nii kokku sea- tud, et harjutused üksustes on või- malik läbi viia hooga ja saavutada mõnelgi alal edu.

Avaldan teadmiseks „ratsapäeva kava“ eeldusega, et üksikud ratsani- kud huvi kohaselt ala välja valivad ja harjutustega ajaviitmata peale algavad, olles sellega päälikutele ise abiks parema tagajärgede saavuta- miseks.

I. Üldmäärused.

§ 1. Võistlusalad.

A. Võidusõidud:

1. Üksikvõistlejatele.

- Galopivõistlus.
- Takistussõit (concours hip- pique).
- Orienteerumissõit.
- Meeskondadele.

B. Mõõgaga raiumine ja torked.

D. Ratsa mängud.

- Rebasesaba püüdmine.
- Häire ühes saduldamisega ja võidusõiduga.
- Jaht kunstliku jälje järele (maastiku sõit).

E. Dõigiteerimine.

- Lipukeste korjamine.
- Hüpped sadulast maha ja sadu- lasse ning üle hobuse galopil.
- Püstisõit ülevisatud jalgrauda- dega.
- Hobuse mahavõtmise ja tulis- tamise üle mahavõetud hobuse.

Ilusõidud.

- Mitmesugused kombinatsioonid maneeži sõidust.

§ 2. Võistlustest osavõtt.

Võistlustes võivad osavõtta kõik päälükud ja malevlased, samuti ka kõik hobused, tõu, vanaduse ja sugu peale vaatamata. Üksikvõistlustest

piiramata arvul, meeskonnavõistlustest iga üksus ühe meeskonnaga. Saduldus ja kaal — vaba.

§ 3. Võistluste korraldamine ja juhtimine.

Ratsapäeva võistluste käiku juhib võistlustoimkond ja kohtunikkude kolleegium.

§ 4. Riietus ja rakmed.

1. Kõik võistlejad peavad olema kaitseliidu vormis, s. o. kuub ehk pluuse, käeside, vormi müts, püksid, säärsaapad.

2. Rakmete all mõistetakse võõrrihma ühes padrunitaskuga.

3. Relvade all mõistame püssi (karabiiner) ja mõõka (püss on võistluse ajal ka päälikutele sunduslik — kuna püstol võib ära jääda).

§ 5. Saduldamine ja valjastamine.

(„Ratsasõidu õpetus“ Lisa I ja II).

Enne võistlusi on kohtunikkude kohus kontrollida saduldamist ja valjastamist.

Hädaohtlik ratsanikule ja hobusele saduldus (nagu lahtine sadula vöö), kõrvaldab võistleja sellelt võistlusalalt. Lõpulikult otsustab võistleja kõrvaldamise küsimuse kohtunikkude kolleegiumi esimees.

§ 6. Parima ratsaniku väljaselgitamine.

Ratsapäeva võistlustel parima ratsaniku nime saab ratsanik, kellel võistlustel saadud punktide üldsumma on kõige suurem. Selle jaoks tuleb igal võistlusalal äramärkida 3—5 esimest kohta, vastavalt kohte hinnates punktide arvuga:

- 1) I koht — 5 punkti.
- 2) II koht — 4 punkti.
- 3) III koht — 3 punkti jne.

Märkus: Mängud, väljaarvatud häire ühes saduldamisega, parema ratsaniku arvestamisel punkte ei anna.

§ 7. Parima hobuse väljaselgitamine.

Hobust hindame võimete, peaaeglikult aga väljaõppe kohaselt. Sellepärast tuleb kohtunikkudel rõhku panna hobuse väljaõppele just neis võistlusaladel, kus ratsanik ja hobune oma väljaõpet, oma koostööd, oma kokkuliituvust täiel määral väljendavad.

Need alad on järgmised: 1. takistussõit, 2. mõõgaga raiumine, 3. dšigiteerimine, 4. ilusõidud, 5. eriti aga hobuse mahavõtmine ja üle tema tulistamine.

Ülaltähendud alade kohtunikud peavad peale oma võistlusala otsekohese ülesande välja selgitama 3—5

paremini väljaõpetatud hobust, arvestades neid punktidega järgmiselt:

- I koht — 5 punkti.
- II koht — 4 punkti.
- III koht — 3 punkti jne.

Ratsapäeva parimaks hobuseks loetakse see, kellel üldarvus on kõige rohkem punkte.

§ 8. Protestid.

Põhjendatult protesteerida võib iga võistleja, üksuse esindaja ja kohtunik, kaasvõistlejate, kohtunikkude ja korraldajate mittemääruste kohase toimimise vastu.

Protesteerimine sünnib kirjalikult: võistlejad — oma üksuse esindaja kaudu, esindajad ja kohtunikud otse kohtunikkude kolleegiumile.

Protesti võib avaldada enne võistlust, võistluse ajal ja pärast võistlust.

Pärast võistlust peab protest olema esitatud vähemalt ühe tunni jooksul peale võistluse lõppu, vastasel korral loetakse see iganenuks.

Sissetulnud protestid lahendatakse hiljemalt ühe tunni jooksul.

Kohtunikkude kolleegiumi otsused on lõpulikud.

§ 9. Auhinnad.

Ratsapäeva võistlustel võitjatele antakse auhindu järgmiselt:

1. Rändauhinnad.
2. Isiklikud auhinnad parimatele ratsanikkudele.
3. Auhinnad parimatele hobustele (näiteks kaerte näol).

§ 10. Ratsapäeva läbiviimine.

Ratsapäeva kava viiakse läbi ühe päeva jooksul.

Ratsapäeva alguseks loetakse moment, mil ratsanikud-võistlejad defileerivad — muusika mängides — pealtvaatajate ja auvõõraste ees. Defileerimine sünnib üksuste kaupa täies vormis, rakmetes ja relvades. Defileerimisel on otstarbekohasem sõita kahekaupa lühendud traavil, ehk — kui võimalik — maneeži galoppil.

Iga numbri täitmisel enne võistlust defileerivad jälle ratsanikud komandoga; rakmed need, mis ettenähtud vastava numbri läbiviimises.

Võistlused lõpevad paraadi marsiga, mil mööda sõita üksuste kaupa. Paraadi marsil on soovitatav, et osavõtaks mitte üksi võistlejad, vaid kõik üksusest kohalviibijad.

II. Erimäärused.

A. Võidusõidud.

Üksikvõistlejatele.

§ 11. Galopivõistlus.

Eesmärk: Väljaselgitada maleva (võistlustest osavõtjate) kiiremat

hobust, osalt ka ratsaniku osavust hobuse juhtimises kiires, lühikesemaa sõidus.

Tingimused:

1. Distant — 1000—1600 meetert.

2. Stardivad kõik osavõtjad korraga.

3. Sõidu kestel üksteisest möödajamine sünnib väljaspoolt sõidutee äärest.

4. Riietus — ilma rakmeteta ja relvadeta.

Kohtunikud: Asuvad stardis, finišis ja sõidutee kurvedel. Lahtilaskmine (võistluse algus) stardist sünnib püstoli pauguga. Kui finiš asub stardist kaugemal kui 200 m, siis sünnib stardist lahtilaskmine püstolipauguga ja lipu märguandmisega.

Püstolipauk — märguandmiseks ratsanikkudele;

märguandmine lipuga — ajamärkijatele sellepärast, et paugu kõla võtab teatud aja kuni ajamärkijateni jõudmiseni.

Paremuse arvestamine: Ratsanik loetakse finiši jõudnuks, kui tema hobuse nina läbib finiši joont. Võitjaks loetakse see võistleja, kellel kõige lühem aeg. Ühesuguse aja juures — kelle hobuse nina finiši joone läbistamisel ees oli.

§ 12. Takistussõit (concours hippique).

Eesmärk: a) Väljaselgitada parimat hobust ja ratsanikku takistuste võtmises; b) arendada ratsanikkudes ja hobustes julgust ja kindlust ning usku oma võimesse eriti murdmaa sõidul.

Tingimused:

1. Distant — 300 meetert.

2. Start — lendav (võistleja läbitub stardijoone võistlusalal ettenähtud alüüris).

3. Stiil — (Itaalia, vene, rivi määrustiku jne. istak) vaba.

4. Takistusi (v. lisa Nr. 1) mitte üle kuue. Takistuste kõrgus 80—100 sm. Takistuste laius 120—250 sm. Takistuseks on otstarbekohasem valida neid, mis tihemini igapäevases elus ettetulevad ning milledega ratsanikul ka tegelikult maastikul arvestada tuleb, nagu külaaed, mullavall, kraav jne. jne. Takistustest on üks kraav, mille laius 120 sm, sügavus 40 sm.

5. Riietus — ilma rakmedeta ja relvadeta.

Punktide arvestamine:

1. Puhtalt võetud takistus annab 0 punkti.

2. Hobuste tõrkumine või hobuse möödajooks takistusest 1-st korda annab + 2 punkti.

3. Hobuse tõrkumine või hobuse möödajooks takistusest 2-st korda annab + 6 punkti.

4. Hobuse tõrkumine või hobuse möödajooks takistusest 3-t korda — kõrvaldab võistlusest.

5. Ratsaniku mahakukkumine annab + 10 punkti.

6. Hobuse kukkumine annab + 6 punkti.

7. Takistuse puutumine esimeste jalgadega annab + 4 punkti.

8. Takistuse puutumine tagumiste jalgadega annab + 2 punkti.

9. Kraavi piirjoonte puutumine esimeste jalgadega annab + 4 punkti.

10. Kraavi piirjoonte puutumine tagumiste jalgadega annab + 2 punkti.

11. Vale järjekorras takistuste võtmine annab + 2 punkti.

12. Iga sek. aeglasemalt sõidetud normaalarajast annab + 2 punkti.

13. Iga sek. kiiremalt sõidetud normaalarajast annab — 2 punkti.

Normaalaeg — 40 sek.

Takistuste kaugus üksteisest, mitte vähem, kui 30 meetrit. Kui võistlusplatsi maapind võistluspäeval pehme, jääb wahekohtunikkudel õigus takistuste suurusi vähendada kuni 10 sm võrra.

Kohtunikud:

Stardil ja finišis asuvad ajamärkijad; peale nende iga takistuse juures — kaks, kes igale võistlejale punktide arvu üles märgivad.

Ehkki küll saduldamine, valjastamine vaba on, kontrollivad kohtunikud enne võistlusi saduldamise ja valjastamise korrallikkust ja nõuavad tarbekorral hobuse ümbersaduldamist ning valjastamist.

Paremuse hindamine:

Võitjaks loetakse võistleja, kelle kõige vähem punkte. Ühesuguse punktide arvu juures otsustab koha aeg.

§ 13. Orienteerumissõit.

Eesmärk:

Arendada ratsanikkudes: a) hobusega liikumist mitmesugusel murdmaastikul, b) oskust kompassi kasutamises orienteerumiseks, c) oskust kaartide lugemises. d) arvestamisvõimet kaardi järgi, kuivõrt maastik on läbipääsev ratsanikule.

Tingimused:

1. Orienteerumissõit teostatakse võistlejaile teadmatul murdmaastikul.

2. Võistluse koha ja tee pikkuse

(umbes 5—10 klm) valib välja ja määrab kindlaks võistlusetoiakond.

3. Stardis antakse igale võistlejale kaart ja kompass. Kaardil on punasega märgitud start, finiš ja kontrollpunktid (harilikult 4).

Tutvumiseks kaartiga antakse igale võistlejale 3 minutit aega. Keeldud on igasugune seletuste ja abiandmine kõrvaliste isikute poolt. Samuti ei anna seletusi korraldajad ja kohtunikud.

4. Võistlejad lastakse stardist välja iga 5 minuti järele loosi järjekorras (siia juurde on arvatud ka kaardiga tutvumise aeg, 3 min.).

5. Orienteerumissõidu teele on paigutatud kontrollpunktid. Võistleja kaardi ja kompassiga orienteerudes peab tegema kindlaks kontrollpunktide asukohad ja nendest läbi sõitma.

6. Kontrollpunktis asuvatelt kohtunikkudelt saab võistleja vastava tõenduse tähendud punktist läbisõidu kohta.

7. Kontrollpunktidest võib võistleja läbi sõita kas No No järjekorras või väljaspool järjekorda oma äranägemise järele.

8. Riietus — võistleja on rakmetes ja relvades. Stardist väljamineku riides ja rakmetes peab võistleja ka finiši jõudma.

Kohtunikud:

— asuvad stardis, kelle ülesandeks aega mõõta, riideid ja rakmeid, valjastamist ning saduldamist kontrollida; peale nende on veel igas kontrollpunktis — kaks kohtunikku, kes teatava No No läbisõitu märgivad ja võistlejale vastava tõenduse välja annavad.

Paremuse hindamine:

Võitjaks loetakse ratsanik, kel kõige lühem aeg.

§ 14. Meeskondade teatesõit.

Eesmärk:

Arendada ratsanikkudes osavust viia oma hobust kiirele sammule ja traavile. Esimese tähtsus on just suur rännakute läbiviimisel. Peale selle õpetada ratsanikke kiirust ja osavust hobuse juhtimises.

Tingimused:

Iga meeskond on jagatud kolme vahetusse, à üks mees vahetuses.

Võistluse alguseks rivineb igast meeskonnast esimene vahetus stardi joonele. Signaali järele sõidab esimene vahetus 500 meetert sammu, missuguse maa peale on asunud igast meeskonnast teine vahetus. Paketi kätte saades esimeselt vahetuselt sõidab teine vahetus 800 meetert traavi, kus juba kolmas vahetus valmis

on. Paketi kätte saades sõidab kolmas vahetus 800 meetert galoppi (v. lisa No 2).

Üleminekud vastavates sõiduribades, näit. sammu sõidult traavile ehk galoppile, nõndasama traavisõidult galoppile annab 2 sek. üldajale juurde.

Kui ülemineku maa pikkus samult traavile on üle kaheksa meetri, ehk kui hobune on teinud üle kaheksa galopi hüpet, langeb võistleja ühes oma meeskonnaga võistlusest välja.

Paketi võib üle anda ainult selles ribas, mis selleks määratud. Riba laius on 20 meetert, see tähendab kummagile poole 10 mtr.

Näit.: esimene vahetus võib paketi üle anda 490 mtr. alates kuni 510 mtr. Sarnase riba piirjooned on iga vahetuse kohas ära märgitud valgete joontega. Riietus — rakmetes ja relvades.

Kohtunikud:

1) Ajamõõtjad, 2) vahetuse kohtunikud (asuvad 20-meetrilisel vaherial).

Paremuse arvestamine.

Võitjaks loetakse see meeskond, kellel kõige lühem aeg.

§ 15. Mõõgaga raiumine.

Eesmärk:

Väljaselgitada parem ratsanik mõõgaga raiumises sadulas; ühes sellega ka hoogu anda raiumiskunstile.

Tingimused:

Raiumiste (sõidutee) pikkus — 200 meetert. Lendav start. Kiiruse alamäär — traav.

Raiumise järjekord: 1) pool — paremale alla, 2) pool — vasakule alla, 3) torge vasakule, 4) pool — paremale alla, 5) torge pool — paremale, 6) torge ehk raiumine paremale maha.

Märkide kaugus üksteisest 30 mtr.

Raiumised.

Raiumiseks pool — paremale alla ja pool — vasakule alla tarvitatakse raiumisvitse umbes sõrme jämedusi. Raiumisvitsal on maast umbes 150 sm kõrgusel 15 sm. laiune valge vöö. Vist läbiraiumine valge vöö kohalt annab 0 punkti; läbiraiumine üleval ehk allpool valgest vööst annab — + 2 punkti. Vitsa riivamine (vits jääb püsti) või vitsa murdmine (ükskõik kus kohalt) annab + 5 punkti. Möödalöök ehk möödasõit annab + 10 punkti.

Torked.

Torketeks vasakule ja pool-paremale tarvitatakse plekk-ketast, mis asub lahtiselt umbes 150 sm kõrgu-

sel pukil. Ketta läbimõõt — 30 sm. Kettal on keskel 20 sm läbimõõduga valgeks värvitud sõõr ja ääres 10 sm laiune mustaks värvitud vöö. Tabamine valgesse sõõri annab 0 punkti. Tabamine musta vöösse annab +2 punkti. Mõõdatorge ja mõõdasõit annab +10 punkti.

Raiumine (torkamine) paremale maha

sünnib inimese kaju pihta, mis on jaotatud kahte ossa. Tabamine pähe ehk kehasse annab 0 punkti. Tabamine kättesse ehk jalgadesse annab + 5 punkti. Mõõdasõit ja torkamata ehk raiumata jätmise annab + 10 punkti.

Sadulast kukkumine ehk mõõga kaotamine kõrvaldab võistlustest.

Kukkumine ühes hobusega võimaldab võistlust uuesti alata.

Riietus — rakmetes ja mõõkades.

Kohtunikud:

Starter ja ajamärkijad. Peale nende asetakse iga raie- või torke eseme juurde kaks kohtunikku, kes punkte märgivad.

Paremuse arvestamine:

Võitjaks loetakse see ratsanik, kellel kõige vähem punkte, ühesuguse punktide arvu juures loetakse võitjaks see ratsanik, kellel lühem aeg.

Võistluse algus, samuti ka kiiruse arvestamine loetakse momendist, mil võistleja stardi joone läbistanud, ning lõpp — kui võistleja finiši joone läbistanud.

D. Ratsamängud.

§ 16. „Rebasesaba“ püüdmine.

Eesmärk:

Väljaarendada ratsanikke täielikku hobuse üle valitsemist, teda kiiretele allüüri muutmistele, pööretele ja igasugustele järskudele tõugetele sundides.

Tingimused:

Mäng sünnib piiratud platsil umbes 100—150 mtr. ruutmõõduga (v. lisa No 3). Ühe parema ja osavama ning väledama ratsaniku vasaku öla külge kinnitatakse õrnalt rebasesaba, viimase puudumisel mingisugune lint või lipp rebasesaba pikkuses. Kolm ratsanikku määratakse püüdjateks. Vahe püüdjate ja püütava vahel võrdub 15 meetrile. Mäng algab püstolipauguga. Mängu eesmärk on selles, et üks püüdjatest peab rebasesaba püütava õlalt ära tõmbama. Siin seatakse üles eritingimus, et seda tohib teha ainult paremal pool püütavat sõites. Mängu kestel kõik mängijad

viibivad märgitud platsil, kuna püütav väleda ja kergelt põikleja hobuse seljas kargleb ühest kohast teise, teeb järskuid pöördeid, muudab suunda, jääb seisma jne. jne. Mängu juures on ka püüdjate poolt kõiksugu kombinatsioonid lubatud, nagu „trehter“ jne.

Mängu vältust määrab kindlaks pidu toimkond, mis umbes 10 minutit võiks olla.

Riietus — ilma rakmeta ja relvadeta.

Kohtunikud:

Asuvad platsil, nagu joon. näidatud, kuid see paigutus pole sunduslik.

Paremuse arvestamine:

Mängu võitjaks loetakse ratsanik, kes „rebasesaba“ oma kätte saab. Jääb aga saba kuni mängu lõpuni püütavale — loetakse viimane mängu võitjaks.

§ 17. Häire ühes saduldamisega ja võidusõiduga.

Võib korraldada võistluste näol: 1) üksikutele ratsanikkele (üksikvõistlus), 2) k-dole.

Eesmärk:

Väljakoolitada ratsanikke kiirelt ja korralikult riietuma, hobust saduldama ja valjastama.

Tingimused:

Osavõtjad üldises komandos galoppis (ehk traavis) defileerivad publiku ees ning asuvad platsile, mis võistluskohaks määratud. Platsil ratsanikud jalastuvad ja hakitavad püssid; kui mõõgad on, — jäävad viimased ratsanikkude juurde. Hobused võetakse sadulast lahti. Kui valjad eraldi on, võetakse viimased peast ära, ning hobused seotakse kinni ööpäitsetes. Kui on ainult valjad, siis võetakse kangid ja trenslid hobustel suust ära. Ratsanikud heidavad puhkama, äravõttes frentsi ja saapad. Üks mees jäetakse valveks. Õikki hakkab valvel olev malevlane häiret mängima (põhjused selleks võiks olla püssipaugud läheduses). Signaali järele alustavad ratsanikud riietumist, saduldamist jne. Kui mäng on läbi viidud üksikvõistlusena, siis iga ratsanik, kes väljasõiduks valmis, istub hobusele ja saab väljasõidu kohas paketi ning viimasega sõidab — 600—1000 mtr. Kui võistlus on meeskondadevaheline, võivad ühe meeskonna võistlejad üksteist riietumise ja saduldamise juures aidata. Pärast sõitu kontrollivad kohtunikud riietumist, saduldamist ja varustust.

Riietus — rakmetes ja relvades.

Kohtunikud: Võistluse alguseks loetakse signaali ja lõpp on finiši joone läbistamisel.

1) Ajamõõtjad, 2) sadulduse ja riietumise kontrollijad ja 3) sõidutee pöördepunkti kohtunikud.

Paremuse arvestamine: Võitjaks loetakse see meeskond (võistleja) kelle aeg summas kõige kiirem.

§ 18. Jaht kunstliku jälje järele.

Eesmärk: Arendada ratsanikke teravat tähelpanu ja ühes sellega ka osavust sõiduks murdmaastikul.

Tingimused: Osavale ja väledale ratsanikule kinnitatakse vasaku öla külge lint ehk lipp. Peale selle seob tema omale sadulasse koti konfettisi ehk paberi tükke. Stardist sõidab tema välja 5—10—15 min. enne oma jälgijaid. Valib omale sõiduks murdmaastiku, mitte üle 5—6 km. Sõites loobib kogu teele vahetpidamata konfetid (valgeid paberitükke), jättes järele kunstliku jälge, mida mööda tagaajajad-jälgijad temale järele kihutavad. Tagaajajate eesmärgiks on esisõitjalt lippu ära tõmmata. Lipuga sõitja sõiduteel pannakse 2—3 kontrollpunkti, mis sõitjal teada ja milledest ta peab läbi sõitma. Tagaajajatel ei ole kontrollpunktide asukoht teada.

Riietus — ilma rakmeteta ja relvadeta.

Kohtunikud: Asuvad stardis, mis soovitatav finišiga ühte kohta paigutada ja kontrollpunktides.

Paremuse arvestamine: Võitjaks loetakse ratsanik, kes lipu omandab. Kui aga jälgijatest keegi eelsõitjat ei taba, — loetakse võitjaks eelsõitjat.

E. Dšigiteerimine.

§ 19. Lippude korjamine.

Eesmärk: Arendada ratsanikke kindlat kokkuliitumist ja koostööd hobusega, ka sel momendil kui keha enam tasakaalus ei ole ning ratsanik veel ainult jalgadega hobusega on ühenduses.

Tingimused: Lipud seatakse püsti sirge tee paremale äärel. Lippude kõrgus maast — 35 sm. Lippude korjamine sünnib ükshaaval. Võistleb korraga ainult üks mees, väljasõites signaali järgi. Lippude korjamine sünnib traavil või galoppil. Sammul võetud lippe ei loeta. Käest mahakukkumisel lippe ei loeta.

Riietus — ilma rakmedeta ja relvadeta.

Järgneb.

Vastutav toimetaja: O. Luiga.

Väljaandja: Viru Maleva staap.